

Колісник Анастасія Сергіївна, Рейман Каріна Володимирівна
студентки 2-го курсу судово-адміністративного факультету
Національного університету «Одеська юридична академія»

ОКРЕМІ АСПЕКТИ НОРМАТИВНОГО ВРЕГУЛЮВАННЯ ПИТАНЬ РЕАЛІЗАЦІЇ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ПОСЛУГ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Із розвитком публічного управління та новітніх підходів до процесів роботи у правоохоронній системі змінилося розуміння реалізації повноважень органів поліції. Сервісний підхід в управлінні диктує пошук стратегічно нових та демократичних шляхів виконання професійних повноважень системою органів внутрішніх справ [4, с. 79]. Окрім того, прийняття Закону України «Про Національну поліцію» дало поштовх до нового розвитку системи органів правоохоронної діяльності в Україні. Головною ціллю нового Закону є спрямування його на якісне поліпшення зазначеної діяльності, адже міліція здебільшого вважалася каральним органом, довіра суспільства була мінімальною і не завжди її функціонування було спрямоване на захист законних прав та інтересів українського суспільства. Натомість, на теперішній час, серед пріоритету професійної діяльності поліції є забезпечення надання поліцейських послуг. У ч. 1 ст. 2 Закону «Про Національну поліцію» визначено, що «серед завдань поліції є надання поліцейських послуг у сферах: 1) забезпечення публічної безпеки і порядку; 2) охорони прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави; 3) протидії злочинності; 4) надання в межах, визначених законом, послуг з допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги» [1]. Варто констатувати, що забезпечення публічних послуг є важливим та досить об'ємним напрямком професійної роботи. При цьому варто зазначити, що в діючому Законі відсутнє будь-яке визначення категорії «поліцейські послуги», так і їх чіткий перелік. На думку законодавця, такий стан речей не є перешкодою їх забезпеченню як Міністерством внутрішніх справ України, яке відповідно до п. 1 ч. 1 ст. 16 Закону «Про Національну поліцію», здійснює надання поліцейських послуг та контролює їх реалізацію поліцією, так і керівництвом поліції, яке вносить на розгляд Міністра внутрішніх справ України пропозиції щодо надання поліцейських послуг, відповідно до діючого Закону

[1]. Таким чином, визначення самого поняття «поліцейські послуги» та його сутність не має чіткого нормативного закріплення. Проте, аналізуючи особливості реалізації цього напрямку професійної діяльності варто відмітити, що: по-перше, довіру населення до Національної поліції пов'язують із поліцейськими послугами; по-друге, є впевненість у наявності потреби населення та суспільства в поліцейських послугах; по-третє, мірилом оцінки аргіогі вважається рівень задоволеності означеною потребою. Однак, саме рівень довіри населення до Національної поліції слід оцінювати не задоволенням потреб суспільства в поліцейських послугах, а саме якістю їх надання. І саме тут, варто зазначити, що така правова неврегульованість поняття та змісту поліцейських послуг викликана ігноруванням законодавцем базових основ нормативного урегулювання стратегічно важливих процесів. Оперуючи теоретичними напрацюваннями, варто зазначити, що окремі науковці стверджують, що вимога щодо закріплення права надавати певну послугу через закон призведе до обов'язкового визначення вичерпного переліку послуг (саме послуг, а не функцій і повноважень) в інституційному законі, який персоналізовано до певного органу [5, с. 186]. При цьому, варто звернути увагу, що з'ясування сутності поліцейської послуги тягне за собою й потребу їх уніфікації та забезпечення якості. Тобто, у даному випадку варто констатувати, що прагнення законодавця закріпити в Законі «Про Національну поліцію» ключові слова «поліцейські послуги» не було підкріплене ані їх визначенням, ані їх чітким переліком.

Узагальнюючи, можна відмітити, що Закон «Про Національну поліцію» трактує надання поліцейських послуг у ряді управлінських актів як завдання поліції у конкретних сферах. Зокрема «такими сферами визначені: 1) забезпечення публічної безпеки і порядку; 2) охорони прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави; 3) протидії злочинності; 4) надання в межах, визначених законом, послуг з допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги» [5, с. 187]. У той же час, перелік та зміст таких сфер Закону «Про Національну поліцію» не співпадає з переліком і змістом сфер, що закріплює ст. 14 Закону «Про Національну безпеку України» [2], з яким його об'єднують згадки про ті ж самі поліцейські послуги. Згідно Закону «Про Національну поліцію» поліцейські послуги розповсюджуються на кожен з указаних сфер, елементи деяких з них,

наприклад, публічна безпека, законодавством також досі не визначені – про що було зазначено вище.

Особливу увагу в частині нормативного урегулювання поняття та змісту забезпечення поліцейських послуг варто приділяти також тому, що в сьогоденнішніх реаліях воєнного стану поліція отримала додаткові повноваження щодо забезпечення громадського порядку та безпеки, безпеки дорожнього руху. У той же час, не зважаючи на такі події, забезпечення реалізації поліцейських послуг має залишатися пріоритетним для роботи поліції. Чітке нормативне урегулювання поняття та порядку реалізації таких послуг дозволить забезпечити комфортну роботу державної інституції, у той же час не дозволити зловживань зі сторони уповноважених осіб органів поліції. Також важливо розуміти, що значення поліцейських послуг полягає у тому, що такі послуги виводять на новий рівень розвиток державності та забезпечують довіру населення. Також вони дозволяють різного роду суб'єктам, у тому числі державі і суспільству в цілому, у разі виникнення таких потреби посилити рівень безпеки власних прав та законних інтересів, уклавши угоду про надання відповідних охоронних послуг з поліцією охорони, такий стан речей є особливо актуальним під час війни.

Отже, «на теперішній час немає чіткої універсальної формули оцінювання ефективності та якості надання поліцейських послуг, оскільки кожна із них має як свої переваги, так і прогалини. І така ситуація не дає можливості зробити об'єктивні висновки з даного приводу, особливо в частині їх законності та ефективності» [3, с. 153]. Тому для формування достовірного уявлення про стан надання поліцейських послуг вкрай важливим є врахування ступеня чіткості, формальної визначеності та закріплення критеріїв якостей таких послуг. У першу чергу, зазначений результат має мати чітке визначення на нормативному рівні.

Список використаних джерел

1. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 р. № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text> (дата звернення: 19.05.2022)
2. Про національну безпеку України: Закон України від 21.06.2018 р. № 2469-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text> (дата звернення: 19.05.2022)

3. Вдовічен Віталій Субстанціональні якості правової категорії «поліцейські послуги». *Адміністративне право і процес*. 2020. № 8. С. 152–156.

4. Корнута Л. М. Компетенція та компетентність державного службовця: проблеми співвідношення у контексті реформ державної служби. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2018. № 5. С. 79–82.

5. Циганов О. Г. Підходи до з'ясування сутності поліцейських послуг: вітчизняні реалії та зарубіжна практика. *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка*. 2019. № 1. С. 186–196.

Науковий керівник: к.ю.н., доцент Корнута Л. М.

Соловей Анна Олегівна

*студентка 2-го курсу факультету цивільної та господарської юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ЦЕНТРАЛЬНІ ОРГАНИ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ ЗІ СПЕЦІАЛЬНИМ СТАТУСОМ: ПІДСТАВИ ВИЗНАЧЕННЯ

Сучасні реалії підштовхують до створення та залучення нових реформаций та змін, які б могли позитивно вплинути на перебіг процесів у державі. В цьому аспекті важливо відмітити актуальність та важливість злагодженої роботи та функціональності саме центральних органів виконавчої влади (далі – ЦОВВ), які є суб'єктами, на котрих покладено виконання суспільно-важливих та значущих завдань.

Не дивлячись на те, що за часи незалежності України відбувалося багато спроб побудови чіткої системи ЦОВВ, й дотепер такий процес не вважається завершеним. Тому, є доречним окремо розглянути питання ЦОВВ зі спеціальним статусом, а детальніше – їх склад та підстави призначення.

Аналізуючи положення ч.1 ст. 24 Закону України «Про центральні органи виконавчої влади» [1], можна дійти до висновку, що перелік ЦОВВ зі спеціальним статусом не є вичерпним. До відповідних органів віднесено: Антимонопольний комітет України, Фонд державного майна України, Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, Державний комітет телебачення і радіомовлення України, Національну комісію, що